

Plan van aanpak uitvoering speelruimteplan

1. Inleiding

Op 7 september 2017 is de raad akkoord gegaan met het nieuwe Speelruimteplan en een gefaseerde realisatie van het streefbeeld van de speelruimte in heel Gorinchem gedurende 10 jaar van 2018 t/m 2027. In het raadsvoorstel is vermeld dat de uitvoering van het Speelruimteplan zal plaatsvinden op basis van een Plan van aanpak.

Het is belangrijk dat er vooraf duidelijkheid is over organisatie, planning, verantwoordelijkheden, aanpak/volgorde per buurt, participatie en (beschikbare) budgetten. Op die manier kan worden geborgd dat over 10 jaar in heel Gorinchem het gewenste streefbeeld is gerealiseerd binnen het totaal beschikbare budget van € 810.000:

- € 71.000 per jaar voor omvorming op buurtniveau op initiatief van de gemeente;
- € 10.000 per jaar voor omvorming op straatniveau via burgerinitiatieven.

Dit Plan van aanpak is opgesteld op basis van de notitie "Organisatie uitvoering speelruimteplan op hoofdlijnen". Deze notitie was (als bijlage) onderdeel van het collegevoorstel Speelruimteplan.

2. Interne organisatie

- a. De Werkgroep speelplaatsen is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Speelruimteplan op basis van dit Plan van aanpak:
  - Deelnemende teams/afdelingen Werkgroep: Onderwijs & sport, Wijkbeheer, BOR.
  - Team Onderwijs & sport (WREO) is voorzitter van de Werkgroep en eindverantwoordelijk.
  - Alle belangrijke besluiten (zoals goedkeuring ontwerpen en opdrachten) via de Werkgroep.
- b. Welk team doet wat?:
  - Onderwijs & sport: voorzitterschap + bewaken (invoering) nieuwe beleid Speelruimteplan.
  - Wijkbeheer: burgerparticipatie en alle contacten met de buurt/bewoners.
  - BOR:
    - ontwerp van de speelplaatsen en –toestellen: veiligheid, beheer & onderhoud;
    - landschappelijk, stedenbouwkundig ontwerp speelplaatsen: fysieke omgeving, openbare ruimte en groen maximaal betrekken bij ontwerp;
    - inkoop/offertes en opdrachten;
    - begeleiding en toezicht uitvoering.
- c. Adviserende teams:
  - Communicatie: betrokken bij uitrol van het totale Speelruimteplan en de burgerparticipatie bij de aanpak per speelbuurt (samen met Wijkbeheer).
  - Inkoop: betrokken bij inkoop/opdrachten + raamcontracten (samen met BOR).
- d. Burgerinitiatieven:

Organisatorische en financiële afhandeling van burgerinitiatieven speelruimte loopt via de bestaande regeling Burgerinitiatieven (Bliet in actie). Team Wijkbeheer zorgt voor coördinatie van de burgerinitiatieven met de Werkgroep speelplaatsen.

3. Algemene uitgangspunten

- a. Uitgangspunt voor de omvorming van de speelruimte tot het gewenste streefbeeld is het nieuwe Speelruimteplan 2018-2027, zowel beleidsmatig als financieel.
- b. De bij het Speelruimteplan behorende tekeningen van het streefbeeld vormen de basis, waarvan in overleg met de buurt/bewoners kan worden afgeweken binnen het beschikbare budget.
- c. De voor de uitvoering van het Speelruimteplan beschikbare budgetten worden uitgegeven binnen de (beleids-) kaders van het Speelruimteplan.
- d. Het streefbeeld wordt per speelbuurt gerealiseerd, gefaseerd over 10 jaar van 2018 t/m 2027.
- e. Te hanteren criteria bij bepaling volgorde/fasering speelbuurten (zie voor uitwerking bijlage 1):
  - Kinderdichtheid
  - Wenselijkheid vanuit wijkbeheer
  - Wenselijkheid vanuit onderhoud
- f. Uitvoering aan de hand van een meerjarenplanning per 4 jaar. Zie hoofdstuk 8 voor uitwerking van de eerste 4 jaar (2018-2021). Aan het begin van ieder jaar wordt een meer gedetailleerde jaarplanning gemaakt (zie voor 2018 bijlage 2)

4. Werkwijze per speelbuurt

- a. Uitvoering Speelruimteplan op buurtniveau, zoals de centrale speel- en ontmoetingsplekken, op initiatief van de gemeente samen met de bewoners (= burgerparticipatie, zie hoofdstuk 5).
- b. Per buurt wordt gestart met een informatiebijeenkomst voor alle bewoners met uitleg over beoogde werkwijze/samenwerking en een behoeftetepeiling aan de hand van een eerste buurtplan speelruimte (totaalplan in hoofdlijnen, nog niet in detail uitgewerkt).
- c. Daarna wordt samen met de buurt/bewoners het buurtplan en het ontwerp van de diverse deelprojecten verder uitgewerkt (aantal bijeenkomsten nader te bepalen). Daarbij worden ook de kinderen zelf betrokken, zo nodig via een aparte jeugd-bijeenkomst.
- d. Met de buurt/bewoners worden afspraken gemaakt om samen met de gemeente zorg te dragen voor goed beheer en onderhoud van de diverse speelvoorzieningen: controle, oogje in het zeil houden, schoonhouden klein vuil, meldingen, enz.
- e. Uitvoering Speelruimteplan op straatniveau, zoals de kleine speelplaatsjes (straatplekken), via burgerinitiatieven.

5. Burgerparticipatie

- a. Invulling van de speelruimte komt altijd tot stand in samenspraak en samenwerking met de bewoners. Het aanpassen/aanleggen van speelplaatsen gebeurt vanaf de planfase in overleg met de buurt.
- b. De gemeente communiceert actief over de mogelijkheden van participatie en burgerinitiatieven en biedt waar mogelijk ondersteuning (voor communicatieplan zie bijlage 4).
- c. Participatie fasen:
  - Planfase: de gemeente vraagt de inwoners om hun mening, visie en ideeën = *Meepraten*. Deze fase is al achter de rug. In 2016 is het nieuwe streefbeeld voor de speelruimte bepaald in overleg met de burgers (via wijk rondgangen en bijeenkomsten), ambtenaren, deskundigen en kenners van de wijken (de Mall, politie, wijkbeheerders en wijkklankbordgroepen).
  - Ontwerpfase: in overleg met buurt/bewoners wordt op basis van een voorstel een definitief ontwerp uitgewerkt binnen het beschikbaar budget = *Meewerken en Meebepalen*.
  - Uitvoeringsfase: gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering. Buurt/bewoners worden geïnformeerd = *Meeweten*.
  - Onderhoudsfase: buurt/bewoners worden gevraagd samen met de gemeente zorg te dragen voor goed beheer/onderhoud.

Voor de begrippen *Meeweten-Meepraten-Meewerken-Meebepalen*, zie "Gorinchemse routeplanner participatie".
- d. Eigen werkzaamheden door de buurt/bewoners in samenwerking met de aannemer tijdens de bouw/aanleg van speelplaatsen is vanwege veiligheid en garanties niet wenselijk. De bewoners kunnen wel daarna aan de slag met b.v. het plaatsen van groen, klein straatwerk, enz. maar altijd in overleg met de toezichthouder van de gemeente.

6. Beschikbare budgetten

- a. Voor de omvorming van de speelruimte tot het gewenste streefbeeld is er vanaf 2018 een investeringsbudget beschikbaar van € 81.000 gemiddeld per jaar:
  - € 71.000 voor omvorming op buurtniveau op initiatief van de gemeente;
  - € 10.000 voor omvorming op straatniveau via burgerinitiatieven;
- b. Voor onderhoud van de speelruimte is jaarlijks beschikbaar:
  - Een (bestaand) exploitatiebudget van € 84.000 voor regulier onderhoud en vervangingen;
  - Vanaf 2018: een investeringsbudget van € 122.000 voor het vervangingsonderhoud.
- c. Een deel van het budget vervangingsonderhoud wordt ingezet bij de realisatie van het streefbeeld, omdat tegelijk ook alle benodigde onderhoudswerken in de betreffende speelbuurt zullen worden uitgevoerd, zoals het vervangen van de oude (afgeschreven) speeltoestellen. Afstemming over de budgetten vindt plaats in de Werkgroep speelplaatsen.
- d. De beschikbare budgetten zijn exclusief BTW en gaan uit van een BTW-teruggave. De gemeente is in principe altijd zelf opdrachtgever.

7. Relatie met regeling Burgerinitiatieven (Blik in actie)

- Het streefbeeld op buurtniveau (budget € 71.000 per jaar) wordt uitgevoerd op initiatief van de gemeente, met maximale participatie en in overleg met de buurt. Tegelijk is via de uitvoering van het Speelruimteplan € 10.000 per jaar beschikbaar voor burgerinitiatieven speelruimte op straatniveau (kleine speelplaatsjes), voor zover deze passen binnen de (beleids-) kaders van het Speelruimteplan. Binnen de uitvoering van het Speelruimteplan is er verder geen (geoormerkt) budget voor burgerinitiatieven.
- Naast de gefaseerde aanpak van de speelruimte per buurt in het kader van het Speelruimteplan, blijft voor iedereen in Gorinchem (in alle buurten) ook nog de huidige mogelijkheid bestaan voor speelinitiatieven via de regeling en het budget Burgerinitiatieven (zolang dat budget beschikbaar is). Op die manier houden bewoners van buurten, die pas later aan de beurt zijn en enthousiast zijn geworden door wat er in andere buurten al is gerealiseerd, toch de mogelijkheid om zelf speelinitiatieven te ontplooiën.
- Bij de evaluatie van de uitvoering Speelruimteplan in het 4e en 8e jaar wordt gekeken welke speelvoorzieningen er ondertussen al zijn gerealiseerd via (het budget van) de regeling Burgerinitiatieven en in hoeverre die passen binnen de kaders van het Speelruimteplan. Zo mogelijk wordt het benodigde budget voor de uitvoering van het Speelruimteplan voor de nog volgende jaren naar beneden bijgesteld. Zie ook hoofdstuk 10.

8. Planning eerste 4 uitvoeringsjaren (2018-2021)

- Overzicht van de speelbuurten:

- Planning eerste 4 uitvoeringsjaren:

Uitvoeringsjaar	Speelbuurt	Kostenraming realisatie streefbeeld *
2018	Laag Dalem 3	€ 119.000,-
2019	Haarwijk 1	€ 64.000,-
2020	Wijschild 1 / Laag Dalem 1	€ 105.000,-
2021	Haarwijk 3	€ 105.000,-

* Kostenraming per speelbuurt is gebaseerd op de raming in bijlage 14 van het Speelruimteplan

- Voor uitwerking fasering/volgorde uitvoering per speelbuurt: zie bijlage 1.
Voor de jaarplanning 2018: zie bijlage 2.
Voor de kostenraming van het streefbeeld per speelbuurt: zie bijlage 3.

- d. De eerste 4 jaar bedraagt de geraamde investering € 98.250 per jaar gemiddeld. Dat is meer dan de beschikbare € 81.000 gemiddeld per jaar. De uitvoering van het speelruimteplan gaat in de eerste jaren dus iets sneller dan gemiddeld, wat naar verwachting als positief zal worden ervaren door de burgers. Financieel wordt dit opgevangen binnen de beschikbare kredieten voor realisatie streefbeeld en vervangingsonderhoud (eerste jaren kleine verschuiving richting realisatie streefbeeld, jaren daarna andersom).

9. Uitrollen kansen (informele) speelruimte

Spelen in de buitenruimte beperkt zich niet tot de plekken die daar speciaal voor zijn ingericht, de zgn. formele speelplaatsen, maar speelruimte begint al zodra de kinderen de deur uitgaan. Uit onderzoek blijkt dat het meest (80 tot 90%) wordt gespeeld buiten de speelplekken om, op b.v. de stoep, een grasveldje of plein. Het is één van de ambities van het Speelruimteplan om de openbare ruimte maximaal te benutten en waar mogelijk in te richten voor spelactiviteiten, de zgn. informele speelruimte. Door hiermee rekening te houden bij alle projecten/werkzaamheden in de openbare ruimte ontstaan kansen voor meer informele speelruimte met weinig of geen extra kosten. In april 2018 zal samen met adviesbureau OBB over dit onderwerp een informatiebijeenkomst worden georganiseerd, bedoeld voor iedereen die binnen de gemeente betrokken is bij ontwikkeling en beheer van de buitenruimte.

10. Evaluatie 4^e en 8^e uitvoeringsjaar (2021 en 2025)

In het jaar 2021 en 2025 wordt de uitvoering van het Speelruimteplan geëvalueerd, waarbij (minimaal) de volgende onderwerpen aan bod komen:

- a. Voortgang: wat is er tot nu toe gerealiseerd en voldoet dat nog aan de verwachtingen?
- b. Werkwijze: voldoet deze of moet de organisatie (het Plan van aanpak) worden aangepast?
- c. Aantal kinderen per speelbuurt: zijn er dusdanige wijzigingen in het aantal kinderen per leeftijdsgroep in een speelbuurt, dat de volgorde van de fasering en/of de plannen voor het streefbeeld hierop moeten worden aangepast?
- d. Inventarisatie burgerinitiatieven straatniveau: zijn er buurten met weinig animo burgerinitiatieven en daardoor een onvolledig streefbeeld straatniveau en hoe gaan we daar mee om?
- e. Actualisatie benodigd realisatiebudget buurtniveau: afhankelijk van het aantal speelinitiatieven dat in de jaren daarvoor via (het budget) Burgerinitiatieven is uitgevoerd, zal zo mogelijk het benodigde budget voor realisatie van het streefbeeld naar beneden worden bijgesteld voor de jaren daarna.
- f. Nieuwe meerjarenplanning voor de volgende uitvoeringsperiode.

11. Bijlagen (separaat)

- Bijlage 1: Fasering speelbuurten
- Bijlage 2: Jaarplanning 2018
- Bijlage 3: Raming streefbeeld eerste 4 uitvoeringsjaren
- Bijlage 4: Communicatieplan burgerparticipatie

12. Nog op te stellen document

- Afsprakendocument samenwerking onderhoud gemeente-buurt met afspraken over o.a. regulier overleg, meldingen en onderhoudstaken.